

turistický

JABLONEC NAD NISOU

Jablonec nad Nisou – město skla a bižuterie

JABLONEC NAD NISOU – miasto szkła i biżuterii

JABLONEC NAD NISOU – Town of glass and costume jewellery, Czech Republic

Die Glas- und Bijouteriestadt GABLONZ AN DER NEIßE, Tschechische Republik

Dům Jany a Josefa V.
Scheybalových

Jablonec nad Nisou

MĚSTO MNOHA TVÁŘÍ

První zmínky o Jablonci pocházejí z doby okolo roku 1356, kdy v podhůří Jizerských hor vznikla malá dřevařská osada. K jejímu rozvoji došlo až ve druhé polovině 16. století. Do zdejšího kraje,

bohatého na dřevo, vodu a písek přicházeli tehdy za lacinou surovinou sklářští odborníci z Novoborska i Krušnohoří. Postupem času se Jablonec stal známým centrem sklářské a bižuterní výroby, producentem vyhlášeného „jabloneckého zboží“. Rostoucí význam lokality byl navenek vyjádřen povýšením osady na městys roku 1808 a na město roku 1866.

Díky rychlému rozvoji se Jablonec, od roku 1906 s přívlastkem „nad Nisou“ rozvíjel i stavebně. Vyrostly nejdůležitější a nejkrásnější budovy, ve 30. letech 20. století pak i typické dominanty města.

Dnes je Jablonec přitažlivý nejen svou mnohotvárnou architekturou zahrnující stavební slohy období historismu, secese i funkcionalismu, ale i atraktivním okolím – Jizerskými horami se soustavou přehrad a rozhleden.

MIASTO O WIELU TWARZACH

Pierwsze wzmianki o Jabloncu pochodzą z około 1356 roku. Na przedgórzu Gór Izerskich powstała wtedy mała osada, założona przez drwali. Jej rozwój nastąpił dopiero w drugiej połowie XVI wieku, kiedy w te rejony, bogate w drewno, wodę i piasek, przybywać zaczęli poszukujący tanich surowców

do produkcji szkła specjaliści z okolic Nowego Boru i Rudaw (czes. Krušné hory). Stopniowo Jablonec przekształcił się w znany na całym świecie ośrodek produkcji szkła i biżuterii. Rosnące znaczenie miejscowości przełożyło się na nadanie osadzie w 1808 r. częściowych (status miasteczka), a w 1866 roku pełnych praw miejskich.

Dzięki szybkiemu rozwojowi Jablonca, od 1906 roku z przydomkiem „nad Nysą”, miasto rozwijało się też pod względem architektonicznym. Wyrosły wtedy najważniejsze i najpiękniejsze jego obiekty – te, które dziś dominują w panoramie miasta pochodzą z lat 30. XX wieku.

Dzisiejszy Jablonec przyciąga nie tylko swoją różnorodną architekturą, obejmującą style historyzujące, secesję i funkcjonalizm, ale też atrakcyjną okolicą – Górami Izerskimi z wieloma zbiornikami zaporowymi i wieżami widokowymi.

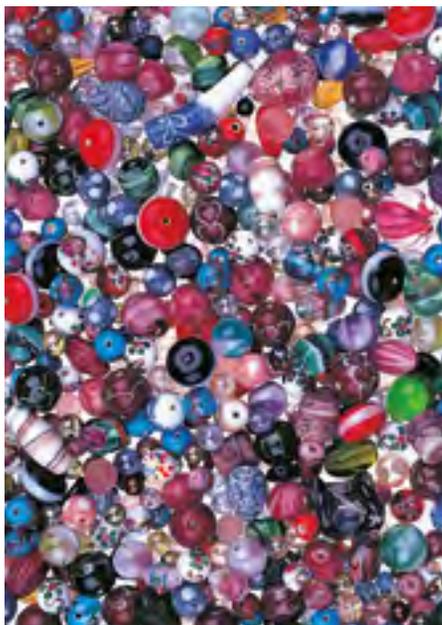

- 10/ Skupina pískovcových soch getsemanské zahrady
Ogród Getsemani – grupa rzeźb z piaskowca
A group of sandstone sculptures at the Garden of Getshemane
- 11/ Bývalá fara u kostela svaté Anny, dnes turistické infocentrum a galerie
Była plebania przy kościele św. Anny, dziś centrum informacji turystycznej i galeria
A former parsonage of St. Ann's Church, today a tourist information office and gallery

PAMÁTKY

ZABYTKI
SIGHTS

- 12/ Někdejší vzorkovna akciové společnosti Preciosa
Budynek, w którym dawniej prezentowano próbki wyrobów firmy Preciosa
The representative centre of the Preciosa
- 13/ Typické výrobky jabloneckého bižuterního a sklářského průmyslu
Typowe wyroby jabloneckiego przemysłu szklarskiego i biżuteryjnego
Typical products of Jablonec costume jewellery and glass industries

MĚSTO BIŽUTERIE A SKLA

MIASTO BIŻUTERII I SZKŁA
THE TOWN OF JEWELLERY AND GLASS

14/ Starokatolícký kostel Povýšení sv. Kříže
Starokatolicki kościół Podwyższenia Krzyża Świętego
The Old Catholic Church of St. Cross Raising

15/ Interiér starokatolíckého kostela
Wnętrze kościoła starokatolickiego
Interior of the Old Catholic Church

MĚSTO SECESE
MIASTO SECESJI
THE TOWN OF ART NOUVEAU STYLE

16/ Budova muzea – Budynek muzeum – The Museum of Glass and Jewellery

17/ Skleněné výrobky firmy Gebr. Feix Albrechtice – Szklane wyroby firmy Gebr. Feix, Albrechtice
Glass articles from the Gebr. Feix company, Albrechtice

Vázy firmy Josef Riedel, Polubný – Wazonny firmy Josef Riedel, Polubný
Vases from the Josef Riedel company, Polubný

MUZEUM SKLA A BIŻUTERIE
MUZEUM SZKŁA I BIŻUTERII
THE MUSEUM OF GLASS AND JEWELLERY

18/ Stará radnice
Stary ratusz
The Old Town Hall

19/ Detail fasády poštovního úřadu
Detail fasady budynku poczty
Detail of the post office facade

PAMÁTKY
ZABYTKI
SIGHTS

22/ Kostel Nejsvětějšího Srdce Ježíšova
Kościół pw. Najświętszego Serca Jezusa
The Church of the Most Sacred Heart of Jesus

23/ Interiér katolíckého kostela
Wnętrze kościoła katolickiego
The interior of the Roman Catholic Church

PAMÁTKY
ZABYTKI
SIGHTS

- 24/ Divadelní foyer – Foyer teatru – The theatre foyer
Pohled do hlediště – Widok na widownię
The theatre auditorium
- 25/ Městské divadlo – Teatr miejski
The Town Theatre

MĚSTO KULTURY
MIASTO KULTURY
THE TOWN OF CULTURE

JABLONEC

NAD SOUŠÍ

PRO MERITIS

- 26/ Jiří Dostál PRO MERITIS, záslužná medaile města Jablonce n. N., 2010, ražená medaile, tombak, ZNAK Malá Skála a Česká mincovna
Jiří Dostál PRO MERITIS, medal za zasługi Miasta Jablonec n. N., 2010, bity, tombak, ZNAK Malá Skála i Mennica Czeska
Jiri Dostal PRO MERITIS, the Medal of Merit of Jablonec n. N., 2010 – pressed medal, tombac, ZNAK Mala Skala and Czech Mint
- 27/ Vladimír Komňacký, stará fara – Vladimír Komňacký, stara plebania – Vladimir Komnacky, the old parsonage

MĚSTO UMĚNÍ A ŘEMESEL
MIASTO SZTUKI I RZEMIOSŁA
THE TOWN OF ARTS AND CRAFTS

29/ Medaile studentů jablonecké uměleckoprůmyslové školy
Medale uczniów jabloneckiej szkoły rzemiosł artystycznych
Medals, works by students of the Jablonec Secondary School of Applied Arts

MINCOVNÍ MĚSTO

MIASTO MENNICY
THE MINT TOWN

30/ Háskova vila – Willa Háška – Hášek's villa

31/ Schmelowského vila
Willa Schmelowskiego
Schmelowsky's villa in the functionalistic style

PAMÁTKY
ZABYTKI
SIGHTS

32/ Kantorova vila – Willa Kantora – Kantor's villa

33/ Rozhledna Slovanka
Wieża widokowa Slovanka
The lookout tower Slovanka

Rozhledna Bramberk
Wieża widokowa Bramberk
The lookout tower Bramberk

PAMÁTKY
ZABYTKI
SIGHTS

34/ Jablonecká přehrada a její okolí
Zbiornik zaporowy w Jabloncu i jego okolice
The Jablonec reservoir and its surroundings

35/ Jablonecká přehrada po západu slunce
Zbiornik zaporowy po zachodzie słońca
The Jablonec reservoir after sunset

KRAJINA
KRAJOBRAZ
LANDSCAPE

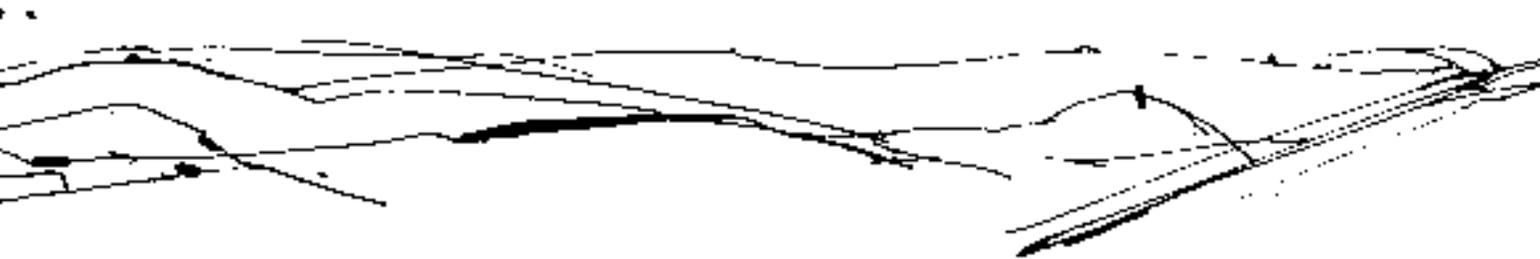

36/ Tenisová hala V Břízkách
Hala tenisowa V Břízkách
The tennis hall V Břízkách

37/ Plavecký bazén
Basen pływacki
The swimming pool

MĚSTO SPORTU
MIASTO SPORTU
THE TOWN OF SPORTS

Pro Jablonecké kulturní a informační centrum, o. p. s. zpracovala Tiskárna a knihárna Zaplatílek ve spolupráci s FPS Repro Praha v nákladu 15.000 ks

Fotografie: Milan Bajer, Bohumil Jakoubě, Petr Zbranek, Roman Kursa, Miloslav Kalík

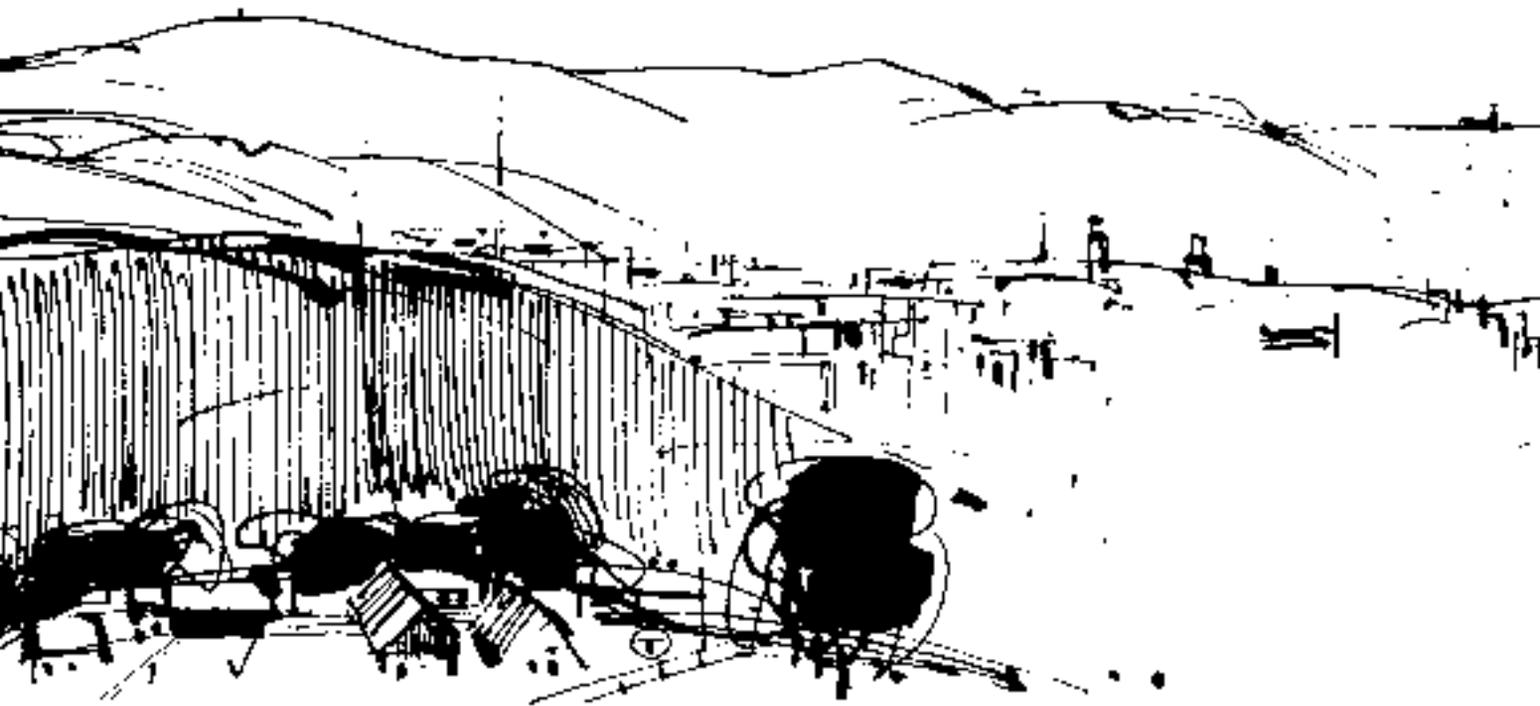
Kresby: Josef V. Scheybal, Jiří Dostál

Použitá literatura a zdroje: Otokar Simm, Bohumil Jakoubě; Jablonec město nad Nisou, Nakladatelství Jakoubě / Jan Strnad a kol.; Jablonec nad Nisou, město a okolí; Informační centrum Městského úřadu v Jablonci nad Nisou / Jan Strnad; Josef Václav Scheybal, kresby a akvarely z Jizerských hor, Jablonecka, Podještědí a Pojizeří; Město Jablonec nad Nisou / Otokar Simm, Miloslav Kalík, Roman Kursa; Rozhledny Jizerských hor; Informační centrum Městského úřadu v Jablonci nad Nisou, FPS Repro Praha / Jan Strnad, Petr Vobořil; Jizerská Kóta

Vytiskla: Tiskárna a knihárna Zaplatílek, Vesec u Turnova

Vydalo: Jablonecké kulturní a informační centrum, o. p. s.
Kostelní 1/6, 466 01 Jablonec nad Nisou; tel.: +420 774 667 677
www.jablonec.com; info@jablonec.com
www.facebook.com/jkicjablonec; www.twitter.com/InfoJablonec

„Tento projekt je spolufinancován z Evropského fondu
pro regionální rozvoj prostřednictvím Euroregionu NISA.“

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

EUROREGION
nisse–nisa–nysa

turistický

**JABLONEC
NAD NISOU**